

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 01 березня 2023 р.

№ 155/3

Щодо законопроекту про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за незаконну діяльність з буріння та використання свердловин для добування підземних вод (реєстр. № 9021)

За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет з питань екологічної політики та природокористування відповідно до предметів відання розглянув законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за незаконну діяльність з буріння та використання свердловин для добування підземних вод (реєстр. № 9021 від 16.02.2023), внесений народним депутатом України Єфімовим М.В. та іншими народними депутатами України, і відмічає.

Метою законопроекту визначено здійснення належного контролю за діяльністю з буріння свердловин для добування підземних вод шляхом встановлення адміністративної відповідальності за провадження відповідного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, без ліцензії чи у період зупинення дії такої ліцензії повністю або частково, а також за незабезпечення суб'єктами господарювання ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу свердловин для добування підземних вод після припинення їх експлуатації.

Законопроект, що розглядається, змістовно пов'язаний із законопроектом про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо ліцензування діяльності з буріння та використання свердловин для добування підземних вод (реєстр. № 9020 від 16.02.2023), внесений народним депутатом України Єфімовим М.В. та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у пояснювальній записці, суб'єкти господарювання часто не дотримуються нормативних вимог під час буріння свердловин для добування підземних вод та проведення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу таких свердловин після припинення їх експлуатації, що в подальшому призводить до погіршення якості цільового водоносного горизонту та

водоносних горизонтів, які залягають вище, а також спрацювання статичних запасів підземних вод.

Законопроектом реєстр. № 9021, зокрема, передбачається доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі - Кодекс) новою статтею 60¹ "Незаконна діяльність з буріння свердловин для добування підземних вод" та внести зміни до пункту 1 частини першої статті 255 "Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення".

Право складати відповідні протоколи про адміністративні правопорушення надається уповноваженим органам центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, тобто Державній екологічній інспекції України.

Разом з тим, Комітет звертає увагу, що суб'єктом права законодавчої ініціативи не врегульовано у законопроекті питання щодо визначення органів, які розглядатимуть справи про адміністративні правопорушення за статтею 60¹ "Незаконна діяльність з буріння свердловин для добування підземних вод", а саме не передбачено внесення відповідних змін до статті 221 Кодексу «Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)», яка містить перелік статей, за якими судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення. Тобто законопроект не містить достатніх і завершених правових механізмів реалізації положень.

Державна служба геології та надр України повідомила про підтримку прийняття законопроекту та відсутність пропозицій та зауважень до нього.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України підтримує законопроект із зауваженнями. Зазначило, що запропоновані законопроектом у частині четвертій статті 60¹ Кодексу санкції суперечать принципу пропорційності (адекватності) покарання та вчиненого правопорушення і з метою дотримання вимог щодо узгодженості законопроекту з положеннями Кримінального кодексу України, тож запропонувало переглянути та зменшити розмір запропонованих штрафних санкцій.

Міністерство відмітило, що законопроектом не врегульовано питання прав та обов'язків суб'єктів господарювання, які керуючись вимогами чинного законодавства, вже почали чи продовжують здійснювати буріння свердловин. Відповідно, розробнику необхідно конкретизувати вимогу щодо обов'язку призупинення діяльності суб'єктів господарювання до моменту отримання відповідної ліцензії чи регламентувати у Перехідних положеннях законопроекту, що останній не поширюється на підприємства, які на дату набрання чинності закону дотримуються всіх чинних законодавчих вимог щодо здійснення такої господарської діяльності як буріння та передбачити надання перехідного періоду.

З урахуванням вищезазначеного, а також того, що законопроект є взаємопов'язаним зі змінами, запропонованими законопроектом реєстр. № 9020

і набрання чинності кожним з них має відбуватися одночасно, з метою дотримання вимог нормопроектальної техніки, міністерство пропонує викласти пункти 1, 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» законопроекту в такій редакції: «1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування.

2. Суб'єкти господарювання, які проводять діяльність з буріння свердловин для добування підземних вод та їх ліквідацію та/або тампонування зобов'язані отримати ліцензію на відповідний вид господарської діяльності у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом».

Державна екологічна інспекція України також надала зауваження та пропозиції до законопроекту, зокрема зазначила, що запропонована редакція статті 60¹, якою має бути доповнено Кодекс, не розповсюджується на громадян. У той же час, громадяни є фізичними особами в розумінні терміну «водокористувач», наведеного у статті 1 Водного кодексу України, та вимагає дотримання ним обов'язків, що наведені у статті 44 Водного кодексу України.

Частиною першою статі 106 Водного кодексу України визначено, що спеціальні роботи по спорудженню експлуатаційних свердловин на воду здійснюються згідно з проектно-кошторисною документацією організаціями, які мають відповідні дозволи на виконання таких робіт.

Відповідно до частини третьої статі 105 Водного кодексу України всі свердловини на воду, не придатні для експлуатації, покинуті спостережні та пошукові свердловини на всі види корисних копалин, а також вертикальні й інші гірничо-пошукові та експлуатаційні гірничі виробки і покинуті криниці повинні бути затамповані чи ліквідовані.

З огляду на викладене вище, Державна екологічна інспекція України пропонує зміст статті 60¹ привести у відповідність до вимог статей 105 та 106 Водного кодексу України, і викласти у наступній редакції:

«Стаття 60¹. Порушення вимог законодавства щодо буріння та використання свердловин для добування підземних вод

Буріння експлуатаційних свердловин на воду без ліцензії на провадження відповідного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, або у період зупинення дії такої ліцензії повністю або частково, – тягне за собою накладення штрафу на громадян та посадових осіб від однієї до двох тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, – тягне за собою накладення штрафу на громадян та посадових осіб від двох до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Незабезпечення ліквідаційного санітарно-технічного тампонажу не придатних для експлуатації або покинутих свердловин на воду – тягне за собою накладення штрафу на громадян та посадових осіб від двох трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною третьою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, – тягне за собою накладення штрафу на громадян та посадових осіб від трьох до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Крім того, Державна екологічна інспекція України пропонує частину першу статті 242¹ Кодексу доповнити словами: «статтею 60¹», що дасть можливість посадовим особам Держекоінспекції не лише складати протоколи про адміністративні правопорушення, а також розглядати справи та притягувати винних осіб до адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 60¹ Кодексу.

Також зазначила, що запропоновані зміни до статті 255 Кодексу не є доцільними, так як судова практика розгляду місцевими судами протоколів про адміністративні правопорушення, складених державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища відповідних територій, за статтями, переліченими у абзаці двадцять восьмому пункту 1 частини першої статті 255 Кодексу, здійснюється на користь винних осіб.

За результатами обговорення Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Комітету з питань правоохоронної діяльності внести пропозицію до Верховної Ради України законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за незаконну діяльність з буріння та використання свердловин для добування підземних вод (реєстр. № 9021 від 16.02.2023), внесений народним депутатом України Єфімовим М.В. та іншими народними депутатами України, прийняти за основу, з урахуванням зауважень Комітету, висловлених у мотивувальній частині цього рішення.

2. Рішення направити до Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

